

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **R. I.**, státní příslušnost Uzbekistán, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2017, č. j. 1 A 100/2017 – 33,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2017, č. j. 1 A 100/2017 – 33, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 14. 8. 2017, č. j. CPR-14831-3/ČJ-2017-930310-V240, zamítla žalovaná odvolání žalobce proti rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále též jen „správní orgán prvého stupně“) ze dne 14. 4. 2017, č. j. KRPA-49108-25/ČJ-2017-000022, a toto rozhodnutí potvrdila. Rozhodnutím správního orgánu prvého stupně bylo žalobci uloženo správní vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), přičemž doba, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena v délce jednoho roku; počátek doby byl podle § 118 odst. 1 citovaného zákona stanoven od okamžiku, kdy žalobce pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky. Současně však bylo ve smyslu § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanoveno, že se na žalobce vztahují důvody znemožňující vycestování (§ 179 zákona o pobytu cizinců). Rozhodnutí žalované napadl žalobce u Městského soudu v Praze žalobou; městský soud rozsudkem ze dne 11. 10. 2017, č. j. 1 A 100/2017 – 33, žalobu zamítl.

[2] Městský soud po stručné rekapitulaci podstatných skutečností vyplývajících ze spisového materiálu odmítl jako nedůvodnou námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Nepřijal ani argumentaci žalobce, který poukazoval na to, že v době platnosti schengenského víza požádal o vízum za účelem strpění, kdy ve shodě s žalovanou upozornil, že řízení ve věci žádosti o vízum za účelem strpění a řízení ve věci správního vyhoštění jsou řízení samostatná, vedená různými správními orgány (nadto v době vydání napadeného rozhodnutí již byla žádost žalobce o vízum za účelem strpění zamítnuta).

[3] Dále se městský soud zabýval námitkou porušení § 2 odst. 4 správního řádu v kontextu vytýkané nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění do práv žalobce ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Žalobce totiž předložil tři rozhodnutí žalované, v nichž bylo v nedávné době (březen až červenec 2017) ve skutkově obdobných případech rozhodnuto o nepřiměřenosti rozhodnutí o správním vyhoštění. Městský soud konstatoval, že rozdíly v rozhodování obdobných případů vyloučit nelze, musí být ale řádně a přesvědčivě odůvodněny, jak to požaduje rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006 – 132). V dané věci žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že se žalobce sice dobrovolně dostavil k cizinecké policii, avšak následně již se správním orgánem nespolupracoval. Jelikož vycestování žalobce z území není možné právě až z důvodu jeho neoprávněného pobytu (žalobce by mohl být z tohoto důvodu v zemi původu vystaven cílenému a tvrdému postihu), v jednání žalobce spatřuje žalovaná zneužití krátkodobého víza vydaného jiným členským státem k cestě na území České republiky, kde účelově setrval i po platnosti tohoto víza, vědom si toho, že jeho následné vycestování nebude možné s ohledem na politickou situaci v domovském státě. Městský soud žalované přisvědčil, že se rozšiřují případy cizinců z Uzbekistánu, kteří pobývají krátce na území České republiky bez oprávnění, což se snaží zhojit tím, že se dobrovolně dostaví na cizineckou policii. Dle městského soudu lze za popsané situace akceptovat odklon správních orgánů od dosavadního přístupu v obdobných věcech. K porušení zásady legitimního očekávání by nicméně mohlo dojít tím, že by nový přístup k rozhodování těchto typových případů nebyl řádně a přesvědčivě odůvodněn; rozhodnutí správních orgánů obou stupňů však tímto deficitem netrpí a nedošlo tak k porušení § 2 odst. 4 správního řádu.

[4] Městský soud se dále zabýval tím, zda nelegální pobyt žalobce v řádu hodin byl natolik závažným porušením zákona o pobytu cizinců, aby na jeho základě bylo možno rozhodnout o správním vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2. V této souvislosti vyzdvihl, že žalobce přicestoval na území České republiky legálně, před vypršením platnosti schengenského víza si požádal o vízum za účelem strpění (čímž chtěl vyřešit svou pobytovou situaci) a následně se bezodkladně po vypršení platnosti schengenského víza dobrovolně dostavil na cizineckou policii; šlo přitom o jeho první porušení právních předpisů. Přestože žalobce na otázky správního orgánu prvého stupně odmítl ve většině případů odpovědět, nelze dle názoru městského soudu dospět k jednoznačnému závěru o úmyslu žalobce porušit zákony České republiky, neboť takové tvrzení žalované není dostatečně podloženo. Za této situace by neměl převážit zájem státu na vyhoštění nelegálně pobývajícího cizince, neboť dopad správního vyhoštění do práv žalobce by byl v dané věci nepřiměřený. Městský soud tak uzavřel, že napadené rozhodnutí odporuje § 174a zákona o pobytu cizinců a z tohoto důvodu je rozsudkem zrušil.

[5] Rozsudek městského soudu napadla žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatelka nejprve zrekapitulovala případ žalobce po stránce skutkové. Vyzdvihla přitom, že žalobce přicestoval na území schengenského prostoru na základě litevského krátkodobého víza, na jehož základě byl oprávněn na tomto území pobývat do 8. 2. 2017; dle informací z vízového informačního systému smluvních států aplikující *schengenské aquies* bylo přitom uvedené vízum vydáno za účelem turistiky, která měla probíhat v Litvě, Polsku a Německu. Před pozbytím platnosti oprávněného pobytu dne 6. 2. 2017 žalobce požádal o udělení víza za účelem strpění; to jej však neopravňovalo k dalšímu pobytu na území. Dne 9. 2. 2018, kdy se žalobce za přítomnosti zmocněného zástupce dostavil ke správnímu orgánu prvého stupně, pobýval na území České republiky již bez víza, ač k tomu nebyl oprávněn [§ 119 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců]. Stěžovatelka zároveň zdůraznila, že v průběhu řízení o správním vyhoštění měl žalobce řadu možností osvětlit svou pobytovou situaci i účel cesty a předložit na podporu svých tvrzení důkazy.

[7] Ke sporné otázce, proč správní orgán vnímá rozhodnutí o správním vyhoštění jako přiměřené, se dle stěžovatelky pregnantně vyjádřil správní orgán prvého stupně na str. 5 až 7 svého rozhodnutí. Stěžovatelka současně poukázala zejména na množící se případy občanů Uzbekistánu, kdy účelově dochází k obcházení krátkodobých víz. Namísto toho, aby tito cizinci podali žádost o prodloužení uděleného víza [ve smyslu čl. 33 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. 7. 2009, o kodexu Společenství o vízech], na území České republiky setrvají po uplynutí platnosti krátkodobého víza s vědomím toho, že jejich vycestování nebude s ohledem na politickou situaci v zemi původu možné.

[8] Nadto stěžovatelka upozornila, že dle judikatury Nejvyššího správního soudu představuje správní vyhoštění specifické administrativní opatření v oblasti kontroly přistěhovalectví, jež má v zásadě preventivní podstatu; svým obsahem nejde o rozhodnutí sankční povahy, ale toliko správní rozhodnutí vyjadřující zájem státu na tom, aby se jím dotčený cizinec na území státu nezdržoval. Dojde-li k naplnění skutkové podstaty § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců, může zvrátit vydání rozhodnutí o správním vyhoštění jen liberační důvod dle § 119a odst. 2 téhož zákona (nepřiměřenost zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince ve smyslu demonstrativně vypočtených kritérií přiměřenosti dle 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Stěžovatelka podotýká, že u každého případu je nutno poměřit právo na rodinný a soukromý život s oprávněným zájmem státu na dodržování právních předpisů. Pokud absentují důvody svědčící ve prospěch cizince, nelze dle stěžovatelky postupovat mírněji, než vydat rozhodnutí o správním vyhoštění.

[9] Dle stěžovatelky bylo dostatečným způsobem prokázáno, že žalobce neplnil podmínky uděleného litevského krátkodobého víza, vydaného za účelem turistiky v Litvě, Polsku a Německu; na území České republiky vstoupil již krátce po vstupu do schengenského prostoru. Krátká časová frekvence událostí, ve spojení s mlčením žalobce o jeho imigrační historii, prokazuje, že žalobce necestoval na území schengenského prostoru

z důvodu turistiky, ale že jeho záměrem byl zisk pobytového víza, jež mu umožní další pobyt na území České republiky.

[10] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[12] Kasační stížnost je důvodná.

[13] Jádrem kasační stížnosti je otázka (ne)přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění do práv žalobce ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.

[14] V napadeném rozsudku městský soud posuzoval otázku, zda nelegální pobyt žalobce na území České republiky o délce pouze několika hodin je natolik závažným porušením zákona o pobytu cizinců, aby na jeho základě bylo možno rozhodnout o správním vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 téhož zákona; dospěl přitom k závěru, že nikoliv. Svůj závěr odůvodnil celkovým skutkovým kontextem věci, konkrétně tím, že (1) žalobce přicestoval na území České republiky legálně, (2) před vypršením platnosti shengenského víza si za účelem vyřešení svého pobytového statusu požádal o vízum za účelem strpění, (3) ihned po pozbytí platnosti schengenského víza se dobrovolně dostavil na oddělení cizinecké policie, přičemž (4) jde o jeho první porušení právních předpisů. Městský soud sice zároveň uznal, že žalobce na otázky správního orgánu prvého stupně odmítl ve většině případů odpovědět, přesto však vyjádřil přesvědčení, že v dané věci nepřevážil veřejný zájem na vyhoštění žalobce, neboť neexistuje dostatek podkladů pro jednoznačný závěr o úmyslu žalobce porušovat právní předpisy České republiky.

[15] Uvedené posouzení věci považuje Nejvyšší správní soud za chybné, neboť z předloženého spisového materiálu je naopak záměr žalobce obcházet pobytové předpisy zjevný. Ke stejnému závěru ostatně zdejší soud dospěl i ve skutkově velmi podobném případě (rozsudek ze dne 14. 3. 2018, č. j. 1 Azs 416/2017 – 29, jehož obsah je zmocněnci žalobce i stěžovateli znám), byť nelze přehlédnout, že ve zmiňované dané věci byl záměr cizince o zneužití turistického víza ještě více markantní, neboť ten výslovně připustil, že na území České republiky přicestoval s cílem pracovat. Nicméně i v nyní posuzované věci vyplynuly skutečnosti, dostatečně indikující záměr žalobce zneužít turistické vízum s úmyslem zajistit si pobyt na území České republiky. Z vízového informačního systému bylo totiž zjištěno, že v žádosti o udělení krátkodobého schengenského (litevského) víza žalobce uvedl jako účel cesty turistiku a jako členské státy určení Litvu, Polsko a Německo. Na dotaz správního orgánu prvého stupně v rámci výslechu o důvodu přicestování na území České republiky žalobce odmítl odpovědět a odkázal na vyjádření svého právního zástupce, ten však v tomto směru zůstal nečinným (obdobně přitom žalobce přistoupil i k většině položených otázek). Žalobce tedy, ačkoliv k tomu měl dostatečný prostor, neposkytl žádné plausibilní vysvětlení, které by snad mohlo do jisté míry ospravedlnit jeho přicestování na území České republiky v rozporu s důvodem

uděleného schengenského víza. Přístup žalobce, v kontextu množících se případů občanů Uzbekistánu, zneužívajících krátkodobá schengenská víza v podstatě identickým způsobem, proto dostatečně odůvodňuje závěr správních orgánů o úmyslném obcházení zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelce lze tedy dát za pravdu, že uložení správního vyhoštění je plně odpovídající jednání žalobce a nepředstavuje nepřiměřený zásah do práv žalobce.

[16] Dospěl-li městský soud k závěru opačnému, posoudil věc po právní stránce nesprávně, a je tak naplněn kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek městského soudu zrušil podle § 110 odst. 1 věty prvé před středníkem s. ř. s. a věc mu současně vrátil k dalšímu řízení. V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[17] Vzhledem k tomu, že byl napadený rozsudek zrušen, rozhodne městský soud v dalším řízení rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2018

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu